

20 mei 2020 / 2020-4

Droogtemonitor

Neerslagtekort neemt toe en rivieraanvoer neemt af

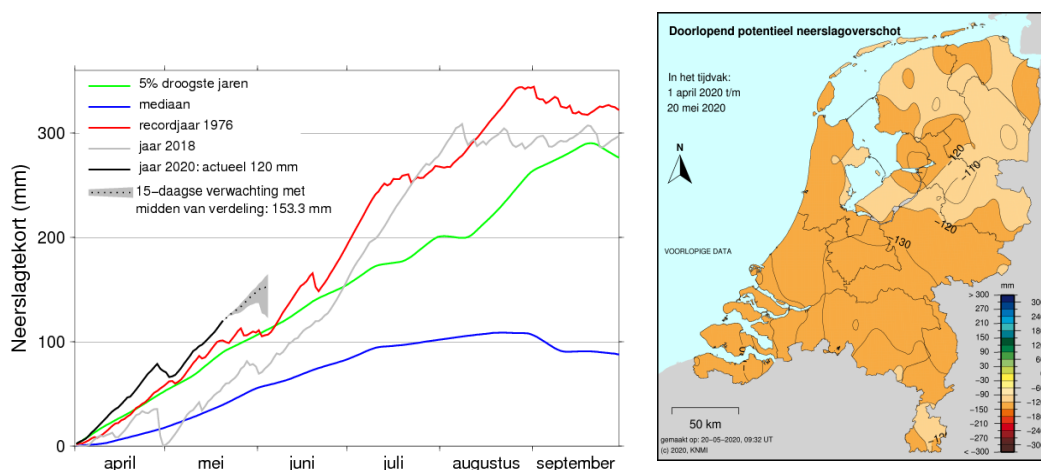
Het neerslagtekort is verder toegenomen door het uitblijven van neerslag van betekenis. Deze toename zet naar verwachting de komende weken door. De afvoer van de Rijn en de Maas daalt. Vooral de afvoer van de Rijn is laag voor eind mei. De afvoer van de rivieren is echter nog voldoende om aan de watervraag te voldoen. De regionale verschillen in de grondwatersituatie zijn groot. De standen variëren van normaal tot zeer laag voor de tijd van het jaar. Zeer lage grondwaterstanden komen met name voor op de hoger gelegen zandgronden, waar de aanvoer van rivierwater niet mogelijk is. In die gebieden vallen lokaal watergangen droog.

Momenteel zijn de gevolgen van de droogte beperkt tot lokale knelpunten op de hoge zandgronden voor landbouw en natuur. De eerste onttrekkingsverboden zijn van kracht, dit is eerder in het seizoen dan gebruikelijk. De waterschappen en Rijkswaterstaat monitoren de situatie nauwlettend en nemen waar mogelijk maatregelen zoals het preventief opzetten van waterpeilen en het vasthouden van water. Dit gebeurt onder meer in het IJsselmeergebied, de Maas en door stuwen in regionale watersystemen.

Weer

Tot en met donderdag 21 mei zorgt een hogedrukgebied voor droog weer. In de loop van 22 en 23 mei trekt een storing van west naar oost over het land met mogelijk wat (buiige) regen. In de Benelux blijft deze neerslag beperkt tot enkele mm. De verwachte neerslaghoeveelheden liggen daarmee ruim onder het langjarige gemiddelde voor deze periode. In het zuiden van Duitsland en Zwitserland kunnen zaterdag 22 mei enkele regen- en onweersbuien tot ontwikkeling komen waarbij lokaal 10-25 mm kan vallen. Vanaf zondag 23 mei zorgt een volgend hogedrukgebied voor droog weer in de stroomgebieden van de Rijn en de Maas.

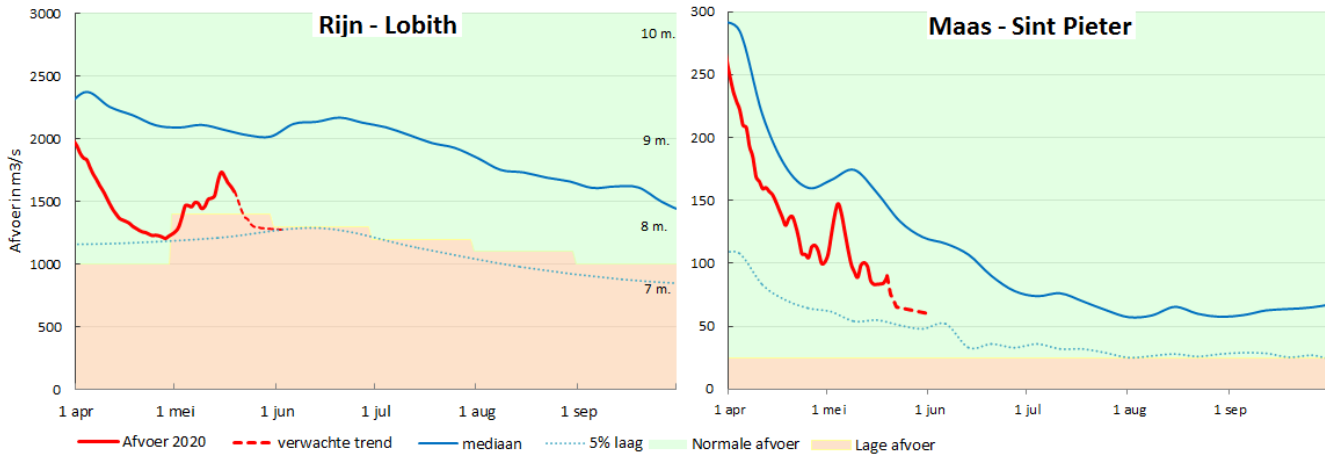
Het actuele neerslagtekort bedraagt 120 mm en ligt ruim boven het langjarig gemiddelde voor deze tijd van het jaar. De verwachting is dat het neerslagtekort in de komende twee weken verder toeneemt.

Figuur 1: Landelijk gemiddeld neerslagtekort en kaart met neerslagoverschot, 20 mei. Bron: KNMI

Afvoer Rijn en Maas

De [Rijnafvoer](#) bij Lobith daalt de komende week naar circa 1300 m³/s. Daarna stabiliseert de afvoer enkele dagen. Begin juni neemt de kans op verdere daling richting 1200 m³/s toe. Een afvoer onder de 1300 m³/s eind mei is voor het laatst voorgekomen in 2011 en daarvoor in 1976. De afvoer van de [Maas](#) is momenteel ongeveer 70 m³/s en daalt de komende dagen licht. Hiermee zijn de rivierafvoeren significant lager dan normaal in deze tijd van het jaar maar nog voldoende om aan de watervraag te voldoen.

Figuur 2: Daggemiddelde afvoeren van de Rijn bij Lobith en de Maas bij Sint Pieter

Grondwater

Door het gebrek aan neerslag van betekenis in het voorjaar zijn de grondwaterstanden sinds maart flink gedaald. Door de neerslag begin mei zijn de grondwaterstanden lokaal iets gestegen. Op dit moment zijn de regionale verschillen in grondwatersituatie groot. De grondwaterstanden variëren van gemiddeld tot zeer laag voor de tijd van het jaar. Zeer lage grondwaterstanden komen met name voor op de hoger gelegen zandgronden in Oost- en Zuid-Nederland.

Verzilting en waterkwaliteit

De chlorideconcentraties (zout) in de Rijn-Maasmonding, de Zeeuwse Delta, het Amsterdam-Rijnkanaal en het IJsselmeer zijn normaal.

Op enkele locaties van het land zijn meldingen van blauwalgen en vissterfte. In veel gevallen met een negatief zwemadvies tot gevolg. Dat is gebruikelijk in mei.

Landbouw

Het is vroeg in het groeiseizoen en de watervraag van de jonge gewassen is nog relatief gering. Er is in het algemeen voldoende water beschikbaar voor beregening. Lokaal wordt overgegaan op beregening uit grondwater wanneer onttrekkingsverboden uit oppervlaktewater zijn ingesteld. Op diverse locaties op hoge zandgronden is geen beregening mogelijk. De voor melkveehouders belangrijke eerste en tweede snede gras zijn in 2020 minder, hetgeen na twee droge zomers een tegenvaller is voor het aanvullen van de voervorraden voor het vee.

Scheepvaart

Door de dalende waterstanden op de Waal en de IJssel krijgt de scheepvaart waarschijnlijk te maken met enige diepgangbeperkingen. Rijkswaterstaat publiceert [minst gepeilde diepten](#) zodat de scheepvaart kan anticiperen op de hoeveelheid lading die meegenomen kan worden.

Drinkwater

De droogte heeft vooralsnog geen impact op de drinkwatervoorziening. Er zijn geen knelpunten in de bronnen (grond- en oppervlaktewater) voor de bereiding van drinkwater. De aanvoer vanuit de Rijn en Maas is voldoende voor de drinkwatervoorziening. Het IJsselmeer is op peil en het chloridegehalte is goed. De waterpeilen in de bekkens, duinen en plassen zijn op orde.

Regionale bijzonderheden en maatregelen

Door de droge periode en huidige watervraag worden op verschillende plaatsen in het land peilen opgezet om water te bufferen en uitstroom van grondwater te voorkomen. Rijkswaterstaat stuurt sinds vrijdag 15 mei op een IJsselmeerpeil en Markermeerpeil van -0,15 m NAP, dit is 5cm hoger dan het normale zomerpeil, maar wel binnen de bandbreedte van het peilbesluit. Daarnaast wordt benedenstreams van Maasbracht de Maas op een hoger peil gestuwd om grondwaterstanden in de omgeving te ondersteunen en water te bufferen. Ook hebben meerdere waterschappen extra water aangevoerd om de peilen in de watersystemen op te zetten.

In gebieden waar geen wateraanvoer mogelijk is vanuit de grote rivieren dalen de waterpeilen en vallen lokaal beken droog. Onttrekkingsverboden (uit oppervlaktewater) zijn in een aantal gebieden in oost en zuid Nederland van kracht. Dit is eerder in het seizoen dan gebruikelijk.

In het westen van het land zijn een aantal waterschappen begonnen met het inspecteren van droogtegevoelige kaden of bereiden zich voor op inspecties.

De volgende droogtemonitor verschijnt volgende week.

Figuur 3: Overzicht afvoeren, peilen, watertemperatuur en zoutconcentraties. daggemiddelde 19 mei 2020 / Bron: WMCN

Colofon

Dit bericht is opgesteld door de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW), onderdeel van het Watermanagementcentrum Nederland. Dit is een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat, de waterschappen en het KNMI.

Contact: wmcn-lcw@rws.nl, 0800-8002.

Voor persvragen: 06-15182130.